

Se spune ca a fi sincer inseamna a nu ascunde nimic
celuilalt, a te deschide tot. Este exact, dar
criteriul acestei sinceritati il are intotdeauna
celalalt, nu tu.

Esti considerat sincer nu "cand nu ascunzi nimic"
celuilalt, ci cand nu ascunzi ceea ce asteapta de la
tine sa ascunzi. Este poate paradoxal, dar asa e;
sinceritatea ta nu se verifica prin tine, ci prin
celalalt. Esti considerat sincer numai atunci cand
spui ceea ce vrea si ceea ce asteapta altul de la tine
sa spui.

Daca ii marturisesti unei prietene ca e frumoasa si
inteligenta, in timp ce ea nu e nici una nici alta, nu
esti sincer. Daca ii spui ca e urata si foarte putin
desteapta, esti sincer.

Dar marturisesti-i ca toate acestea n-au absolut nici
o importanta, ca altele sunt lucrurile pe care ai dori
sa i le spui, ca isi macina timpul intr-un mod stupid,
ca traieste o himera, ca viseaza la lucruri ce o
indeparteaza de adevar si de fericire atunci sigur nu
esti nici sincer, esti nebun.

Este poate ciudat, dar ne temem de o lume
"defavorabila", de un mediu strain, cu care nu putem
comunica, fata de care nu putem fi "sinceri". Pentru a
nu fi singuri vrem ca lumea sa fie sincera cu noi.

Doar sinceritatea ne da aceasta certitudine ca suntem
inconjurati de prieteni, de oameni care ne iubesc, ca
nu suntem singuri. De aceea in ceasurile de mare
singuratate se fac cele mai multe confesiuni, se
deschid sufletele, oamenii se cauta unul pe altul:
tocmai pentru a anula acel sentiment al izolarii
definitive.

Sinceritatea este si ea, ca atatea altele, un aspect
al instinctului de conservare. De fapt, sinceritatea
participa la acea complicata clasa de sentimente si
orgoliu ce se numeste prietenie si care, trebuie sa
recunoastem, constituie unul dintre cele mai serioase
motive de a iubi viata.

In prietenie se intampla acelasi lucru: esti iubit nu
pentru ceea ce esti tu, ci pentru ceea ce vede si
crede prietenul tau in tine.

Tu, omul, esti sacrificat intotdeauna. Esti iubit nu
pentru tine, ci pentru ceea ce poti da, ceea ce poti

justifica, verifica, contrazice sau afirma in sentimentele prietenului. Si nu te poti plange, pentru ca si tu faci la fel; toata lumea face la fel.

Ceea ce intristeaza oarecum intr-o prietenie este faptul ca fiecare dintre prieteni sacrifica libertatea celuilalt. Prin "libertate" inteleg suma posibilitatilor lui, vointa lui de a se schimba, de a se modifica, de a se compromite.

Esti iubit pentru ca prietenii s-au obisnuit cu tine sa te vada pe strada, sa te intalneasca la un anumit local sau pe terenul de sport, s-au obisnuit sa mergi cu ei la cinematograful, in vizita la cunostinte, sa-ti placa, in general, ceea ce la place si lor, sa gandesti, in general, ceea ce gandesc si ei. Unde esti tu in toate aceste sentimente ale lor? Esti descompus, distribuit si asimilat dupa vointa sau capriciul lor; iar tu faci la fel.

Daca intr-o zi vrei sa faci altceva decat ceea ce se asteapta de la tine sa faci, atunci nu mai esti un bun prieten, atunci incomodezi, obosesti, stanjenesti. Cateodata esti tolerat; aceasta e tot ce poate oferi dragostea prietenilor tai libertatii tale: toleranta.

Zilele trecute incercam sa vorbesc cu cativa prieteni despre moarte, iar ei parca mi-ar fi spus: "Draga, fii serios si lasa prostiile la o parte!". Ei nu intelegeau ca ceea ce le apare lor drept prostii poate insemna pentru mine o problema esentiala. Si atunci m-am intrebat ce ar spune prietenii mei daca as savarsi un act compromitator, dar cerut urgent de libertatea mea?

Si mi-am dat seama ca n-ar judeca schimbarea din punctul meu de vedere. Ei n-ar incerca sa treaca o clipa in mine, ca sa imi inteleaga nebunia. M-ar decreta nebun, m-ar tolera s-au m-ar lasa singur.

In nici un caz n-ar trece in mine.

Or, dragostea adevarata nu insemna decat aceasta completa renuntare la individualitatea ta pentru a trece in celalalt.

O prietenie nu se verifica numai prin libertatea pe care i-o acorzi celuilalt. A ajuta pe un prieten la nevoie, a-l incalzi cu mangaierile tale, a-l inconjura cu "sinceritatile" tale nu insemna nimic.

Altele sunt adevaratele probe ale prieteniei:
a nu-i incalca libertatea, a nu-l judeca din punctul
tau de vedere (care poate fi real si justificabil, dar
poate nu corespunde experientei destinului
celuilalt), a nu-l pretui prin ceea ce iti convine sau
te amuza pe tine, ci pentru ceea ce este, pentru el
insusi, prin ceea ce trebuie el sa realizeze ca sa
ajunga un om. Iar nu un simplu manechin.

Toate acestea insa nu ti le cere nimeni, dupa cum
nimeni nu-ti cere adevarata sinceritate, ci numai acea
sinceritate pe care o doreste el.
Nu uitati ca intr-o prietenie nu conteaza numai ceea
ce ia celalalt. Fiecare luam mai putin decat ar
trebui.

Acesta este marele nostru pacat: ca nu ne e sete de
mai mult, ca ne multumim cu sferturi; de aceea avem
fiecare dintre noi atata spaima de ridicol. Nu numai
ca nu dam cat ar trebui, dar luam cu mult mai putin
decat ni se ofera.

Mircea Eliade